

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Дніпропетровської** області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Дніпропетровської області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Дніпропетровської області у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується продовження інфляційних та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 12.8% (у попередньому кварталі – 9.3%) (графік 1), у цілому по Україні – 21.5% (графік 1). Найоптимістичніше налаштовані респонденти підприємств будівництва (баланс відповідей – 66.7%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують, що зростання споживчих цін не перевищить 7.5%, становить 59.7% (у попередньому кварталі – 61.0%), у цілому по Україні – 46.9%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво та курсові коливання гривні до іноземних валют (графік 2);
- **подальшу девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 64.1% респондентів (у попередньому кварталі – 51.9%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами:** баланс відповідей – 1.3% (у попередньому кварталі – 13.7%), у цілому по Україні – 12.7% (таблиця). Найоптимістичніші очікування – у респондентів сільського господарства та будівництва (баланси відповідей – по 33.3%);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції вищими темпами:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому опитуванні – 11.5%) (таблиця). Також очікується збільшення обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 25.7% (у II кварталі 2021 року – 30.8%). У цілому по Україні баланси відповідей – 27.7% та 23.5% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 8.1% та 19.7% відповідно (у попередньому кварталі – 8.2% та 14.9% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні: баланси відповідей – 9.7% та 19.3% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 6.3% (у попередньому кварталі – 2.6%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується помірне зростання кількості працівників – 2.2%. Найбільше скорочення кількості працівників очікують респонденти підприємств транспорту (баланс відповідей – «мінус» 25), водночас керівники підприємств переробної промисловості мають оптимістичні очікування щодо кількості працівників на своїх підприємствах;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланс відповідей – 76.3% та 55.0% відповідно (у II кварталі 2021 року – 81.8% і 57.7% відповідно) (графік 6). Найвищі очікування щодо зростання цін на товари/послуги власного виробництва – у респондентів торгівлі (баланс відповідей – 70.0%). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину, матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 53.2% і 51.9% відповідно (у II кварталі 2021 року – 60.0% і 59.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти назвали занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

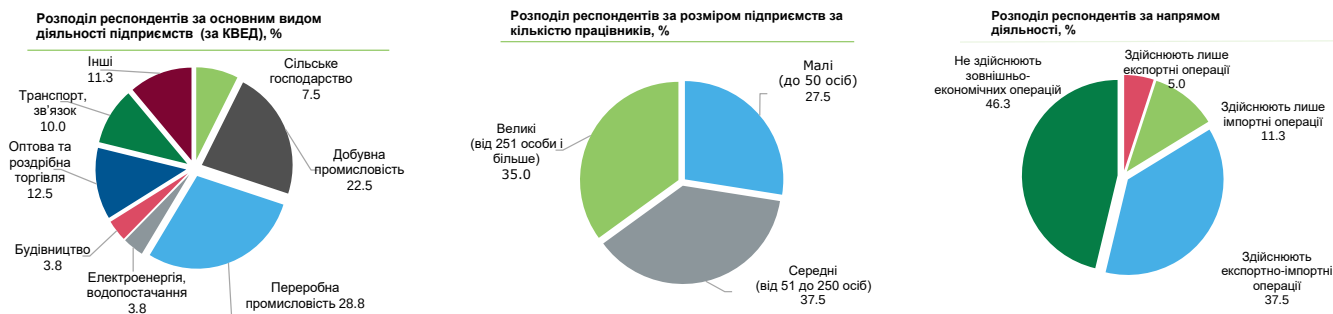
Залишаються високими очікування підприємств області щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами залишаються основним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів (графік 10).

96.1% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

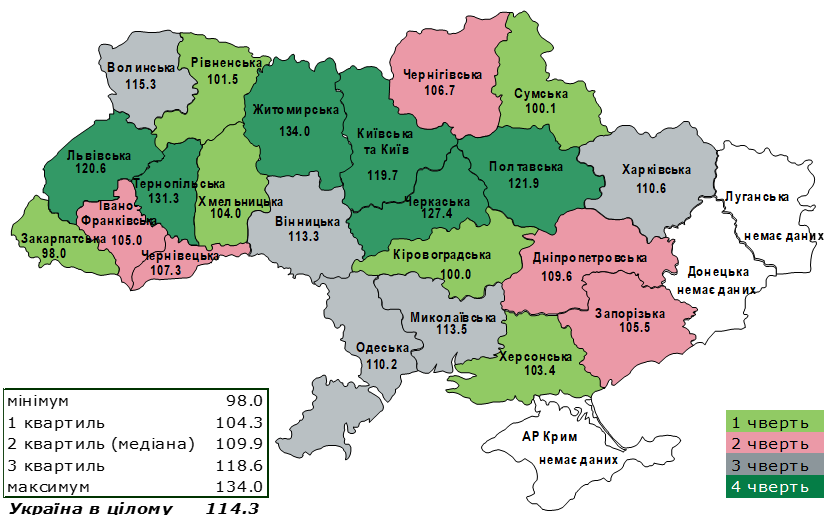
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий:** баланс відповідей – «мінус» 6.3% (у II кварталі 2021 року – 0.0%). У цілому по Україні поточний фінансово-економічний стан добрий – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** залишається нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 13.6% (у II кварталі 2021 року – «мінус» 2.3%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 3.8% (у II кварталі 2021 року – 18.2%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 03 серпня – 02 вересня 2021 року;
- опитано всього 80 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділової активності (за складовими)

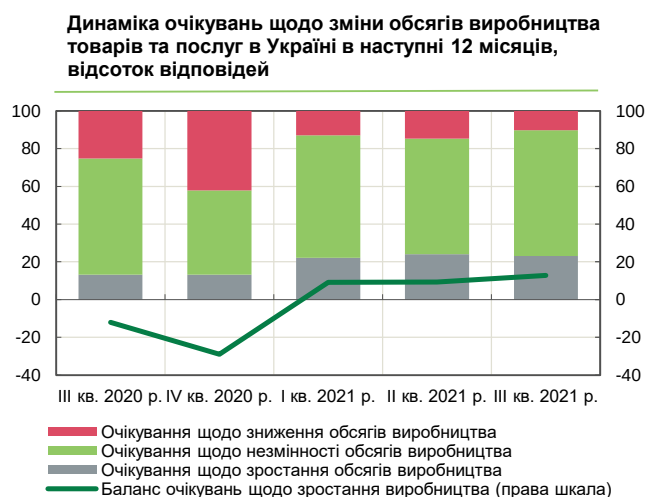
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-7.1	-10.3	7.8	13.7	1.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	7.1	-1.3	24.1	11.5	25.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	-7.2	15.5	8.2	8.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	-6.8	23.6	14.9	19.7
кількості працівників	-14.6	-11.8	13.2	2.6	-6.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

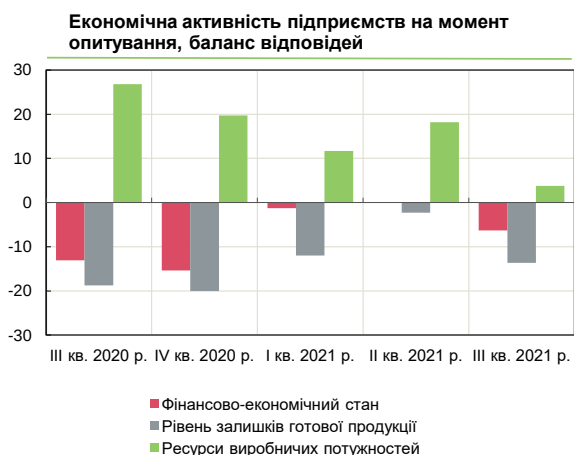
Графік 1

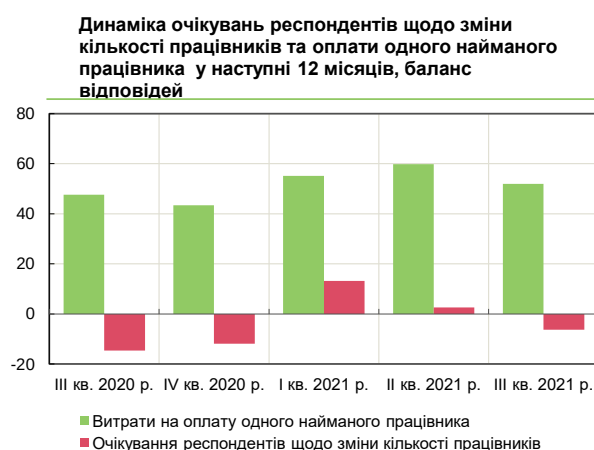
Графік 2

Графік 3

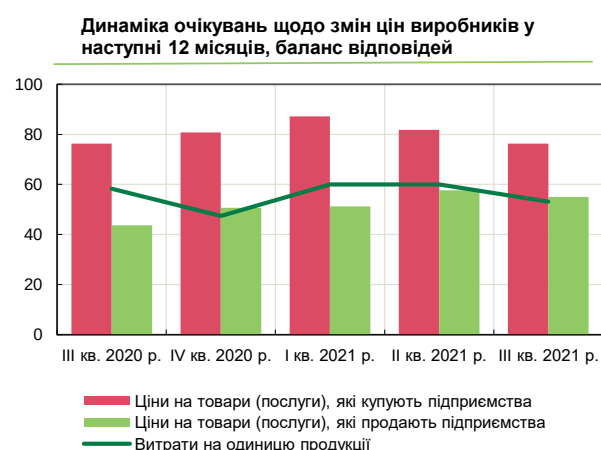
Графік 4

Графік 5

Графік 6

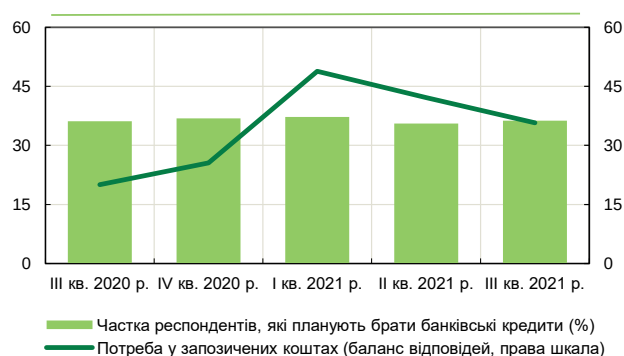
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

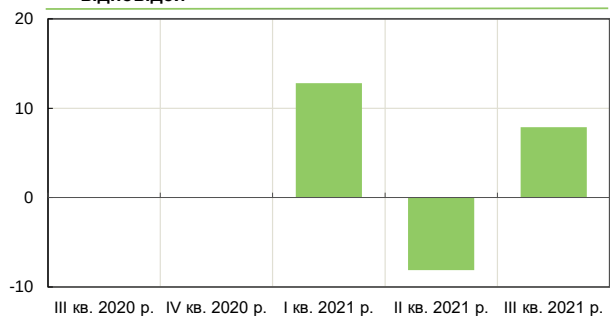
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

